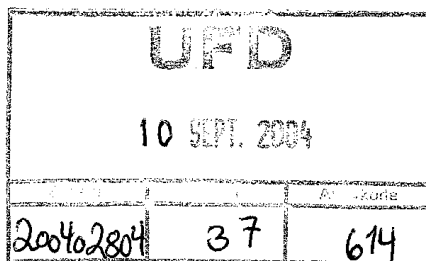

Skolenes landsforbund

Postboks 8783, Youngstorget, N-0028 OSLO

Besøksadresse: Møllergt. 20
Tlf: 23 06 13 62, Fax: 23 06 13 83
E-post: firmapost.sl@loit.no
Org.nr.970 533 362
Bankgiro: 9001 06 00919

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref: 200402804

Vår ref: EH/762.3

Dato: 10/9 2004

Høring: Forslag om endringer i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler § 8 Spesielle opptakskrav

Skolenes landsforbund har fått ovennevnte høring til uttalelse, og vil i det følgende forholde seg til pkt.1: Spesielle krav til allmennlærerutdanningen.

Lærerne er skolens viktigste ressurs, og statsråd Clemet presiserer engasjerte lærere. Skolenes landsforbund er enig i dette og mener vi må gjøre alt for å sikre oss godt kvalifisert lærere. Læreryrket må være attraktivt å søke til.

I St.meld. nr 30 "Kultur for læring" skriver departementet at søkningen til allmennlærerutdanningene ved høyskolene har de siste årene vært svakere enn tidligere, og at undersøkelser viser at arbeidsinnsatsen blant lærerstudentene er lav sammenlignet med en rekke andre studier. Departementet vil innføre spesielle opptakskrav i form av karakterkrav for opptak til allmennlærerutdanningen. Departementets begrunnelse for å innføre karakterkrav er å sikre gode lærere med bedre kvalifikasjoner i norsk skole.

Det blir etter Skolenes landsforbunds mening feil fokus å la inntakskrav basert på karakterer fra videregående opplæring være løsningen. Skolenes landsforbund tror ikke at det å ha en 3-er eller 4-er i matematikk fra videregående skole gjør deg til en bedre lærer. Å rekruttere søkere til lærerutdanning er mer komplisert. Skolenes landsforbund er på lik linje med Kirke – og utdanningskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet heller ikke kjent med at det er påvist noen sammenheng mellom karakterer fra videregående skole og hvorledes en fungerer som lærer. Derimot er en kjent med at karakterer er en subjektiv og av og til også tilfeldig verdi. Mener departementet å si at det er hvilken karakter du har som er avgjørende for hva slags menneske du er og hva du passer til? Er det meningen å skape en politisk norm, et "A-4"bilde av en lærer?

Når departementet skriver at læreryrket forutsetter motivasjon, arbeidsinnsats og utholdenhet, så er dette selvfølgelig riktig. Det betyr at det er andre rammefaktorer enn hvilke karakterer vedkommende fikk på videregående skole som vil være avgjørende for lærerarbeidet, en oppgave som en faktisk skal utføre i mange år. Ved å fokusere på elevens karakterer fra videregående skole, fraskriver departementet seg ansvar på flere områder. Fokus må rettes mot lærerutdanningen og "fortellingen om læreren." Når unge mennesker skal velge en yrkesvei, vil de vurdere "hva innebærer en slik jobb, hvilken utdanning må jeg ta, hvordan vil jeg trives, hvor i landet kan jeg jobbe, hva vil jeg tjene osv." Da blir rammefaktorer et viktig vurderingskriterium. De senere år har rammevilkår og kommunale prioriteringer ført til økte forskjeller i lærernes arbeidsforhold og i opplæringstilbudet for norske skolebarn. Økt sentralisering, omgåelse av nærskoleprinsippet, flere elever per lærer, lite støtteapparat og manglende vedlikehold av skoleanlegg er karakteristisk for skoleutviklingen. Samtidig stilles det krav om endret pedagogisk tenkning, varierte undervisningsformer, fleksibel organisering, differensiering, tilpasset opplæring osv. osv.. Erfaringene viser at de rammevilkårene som blir gitt, fører til stor avstand mellom mål og virkelighet.

Det finnes i dag ulike utdanningsveier til læreryrket. Departementet har tatt for seg bare en av dem. Universitetsutdannete lærere vil fortsatt kunne ta sin utdanning som tidligere. Vi får i økende grad lærere med utdanning fra andre land, og det er viktig at også disse får undervise i norsk skole. Det vil altså befinne seg lærere i skolen som ikke har gjennomgått norsk videregående skole eller oppnådd bestemte karakterkrav. For å sikre at skolens personale innehar den til enhver tid nødvendige kompetanse, må det gis mulighet til kontinuerlig etter- og videreutdanning.

Lærerutdanningen har vært gjenstand for full planrevisjon og strukturendringer flere ganger i løpet av de siste årene. Dette viser vakling i utdanningens interne prioriteringer. Det har bl.a. vært mulig å velge bort grunnleggende fag, og inneværende planer inneholder ikke krav om noen praktiske eller estetiske fag. Skolenes landsforbund mener det fremdeles er behov for en styrket og utvidet praksisopplæring. Vi må få en forutsigbar, men likevel framtidrettet lærerutdanning som gir et best mulig utgangspunkt til å utføre de oppgaver og utfordringer yrket gir.

Skolenes landsforbund mener det er lærerutdanningen som må og skal kvalitetssikre at studentene er kvalifisert til yrket sitt. Imidlertid hindrer finansieringssystemet for høgskolene dette siden høgskolen taper penger for hver student som slutter, for eksempel pga stryk eller uskikkethet. Dette blir en form for "bukken og havresekken"-problematikk. Slik det fungerer nå straffer høgskolene seg sjøl økonomisk dersom de følger de faglige kvalitetskrav og den skikkethetsvurdering de er pålagt og som samfunnet faktisk forventer. Økonomiske rammevilkår blir styrende framfor faglig og pedagogisk vurdering. Skolenes landsforbund mener at denne koplingen er uholdbar. Høgskolene må stå som reell garantist for at yrkesgruppen de utdanner er skikket og kvalifisert for arbeid i skolen.

Det er viktig at en har en lærerutdanning med fokus på framtidens lærerrolle. Utdanningen må inneholde fagkunnskap, være virkelighetsorientert og gi en omfattende praksisopplæring. Det påhviler lærerutdanningsinstitusjonene et stort ansvar å utvikle lærerutdanninga til å bli en pådriver i norsk skoleutvikling. Et godt fagmiljø, et engasjert og skapende lærested vil gi entusiastiske og kunnskapsrike studenter. Det er gjennom profesjonsutdannelsen grunnlaget for kommende yrkeskarriere legges.

Med hilsen

Gro Standnes
Forbundsleder